

Dosarul nr. 2ra-997/21

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud. V. Robu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Corcenco, D. Corolevschi, D. Stănilă)

ÎNCHEIERE

07 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul legal al recurentului Organizația de Creditare Nebancară „Credit Box” Societatea cu Răspundere Limitată, Marina Grumeza,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Credit Box” Societatea cu Răspundere Limitată împotriva Luciei Catan cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 11 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de către apelanta Lucia Catan, a fost casată parțial hotărârea din 04 septembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central în partea încasării dobânzii pentru folosirea creditului, a amenzii de întârziere a plății și a cheltuielilor de judecată, și în această parte, a fost pronunțată o nouă decizie, prin care a fost dispusă: încasarea din contul Luciei Catan în beneficiul Organizației de Creditare Nebancară „Credit Box” Societatea cu Răspundere Limitată a dobânzii pentru folosirea creditului în mărime de 51 lei și 72 bani; încasarea din contul Luciei Catan în beneficiul Organizației de Creditare Nebancară „Credit Box” Societatea cu Răspundere Limitată a sumei în mărime de 770 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată; respingerea acțiunii depuse de Organizația de Creditare Nebancară „Credit Box” Societatea cu Răspundere Limitată în partea încasării amenzii în mărime de 200 lei; încasarea din contul Organizației de Creditare Nebancară „Credit Box” Societatea cu Răspundere Limitată în beneficiul Luciei

Catan a sumei în mărime de 114 lei și 75 bani, cu titlu de cheltuieli de judecată.
În rest, acțiunea a fost menținută,

c o n s t a t ă:

La data de 29 mai 2020, O.C.N. „Credit Box” S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată împotriva Luciei Catan cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, la 12 februarie 2020, a încheiat cu Lucia Catan un contract de credit nebancar de consum cu nr. 2278, în baza căruia reclamantul a transmis 4000 lei pe termen de 25 de zile, cu dobândă pentru folosirea creditului în mărime de 1,5 % pe zi, iar pârâta s-a obligat să restituie suma creditului la 07 martie 2020, urmând să achite 5500 lei. Conform pct. 4.4 din contract, pentru nerespectarea termenului de restituire a plății, pârâta s-a obligat să achite o amendă în sumă de 200 lei, calculată la 1-a zi de întârziere, 300 lei - calculată a 10-a zi de întârziere, penalități de întârziere în mărime de 1,5% din suma restantă a creditului pentru fiecare zi de întârziere, calculată la a 11-a zi de întârziere.

Totodată, a afirmat reclamantul că, pârâta nu a respectat termenul de restituire a creditului, fiind admisă o întârziere a plății cu 84 de zile, respectiv, s-a creat o datorie de 9300 lei, formată din suma creditului eliberată la încheierea contractului în mărime de 4000 lei, dobânda pentru folosirea creditului, calculată conform pct. 4.1. din contract pentru 84 de zile x 1,5 % = 5100 lei, amenda de întârziere pentru 1-a zi este în mărime de 200 lei.

De asemenea, începând cu 17 martie 2020, ținând cont de situația epidemiologică și declararea stării de urgență pe teritoriul Republicii Moldova, pârâta a fost scutită de plata penalităților contractuale.

La fel, în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la 06 mai 2020, O.C.N. „Credit Box” S.R.L. a expediat o cerere prealabilă debitorului Lucia Catan, care a fost recepționată și totodată, neglijată. Astfel, consideră că, calea extrajudiciară de soluționare a litigiului a fost respectată.

A solicitat reclamantul O.C.N. „Credit Box” S.R.L., încasarea sumei în mărime de 9300 lei, a taxei de stat în mărime de 270 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 1000 lei.

Prin hotărârea din 04 septembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, acțiunea a fost admisă.

Prin decizia din 11 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de către apelanta Lucia Catan, a fost casată parțial hotărârea din 04 septembrie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Central în partea încasării dobânzii pentru folosirea creditului, a amenzii de întârziere a plății și a cheltuielilor de judecată, și în această parte, a fost pronunțată o nouă decizie, prin care a fost dispusă: încasarea din contul Luciei Catan în beneficiul O.C.N. „Credit Box” S.R.L. a dobânzii pentru folosirea creditului în mărime de 51 lei și 72 bani; încasarea din contul Luciei Catan în beneficiul O.C.N. „Credit Box” S.R.L. a sumei în mărime de 770 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată; respingerea acțiunii depuse de O.C.N. „Credit Box” S.R.L. în partea încasării amenzii în mărime de 200 lei; încasarea din contul O.C.N. „Credit Box” S.R.L. în beneficiul Luciei Catan a sumei în mărime de 114 lei și 75 bani, cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, acțiunea a fost menținută.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că, soluția dată de prima instanță în partea admiterii acțiunii cu privire la încasarea datoriei în mărime de 4000 lei, urmează a fi menținută, ca fiind legală și corectă, constituind rezultatul examinării în ansamblu a tuturor probelor anexate prezentei cauze.

Sub un alt aspect, instanța de apel, analizând hotărârea primei instanțe în raport cu materialele cauzei, a considerat-o ca fiind neîntemeiată în partea sumelor de bani încasate cu titlu de dobândă contractuală și amendă de întârziere.

Astfel, omiterea respectivă, a fost corectată de către instanța de apel, prin emiterea unei noi decizii.

Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că, la data de 29 mai 2020, O.C.N. „Credit Box” S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată împotriva Luciei Catan cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

De asemenea, la 12 februarie 2020, a încheiat cu Lucia Catan un contract de credit nebankar de consum cu nr. 2278, în baza căruia reclamantul a transmis 4000 lei pe termen de 25 de zile, cu dobândă pentru folosirea creditului în mărime de 1,5 % pe zi, iar pârâta s-a obligat să restituie suma creditului la 07 martie 2020, urmând să achite 5500 lei.

Totodată, conform pct. 4.4 din contract, pentru nerespectarea termenului de restituire a plății, pârâta s-a obligat să achite o amendă în sumă de 200 lei, calculată la 1-a zi de întârziere, 300 lei - calculată a 10-a zi de întârziere, penalități de întârziere în mărime de 1,5% din suma restantă a creditului pentru fiecare zi de întârziere, calculată la a 11-a zi de întârziere.

În baza contractului respectiv, la 12 februarie 2020, Lucia Catan a primit

suma creditului în mărime de 4000 lei, fapt confirmat prin dispoziția de plată, nr. 2278.

Mai mult, în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la 06 mai 2020, O.C.N. „Credit Box” S.R.L. a expediat o cerere prealabilă debitorului Lucia Catan, care a fost recepționată și totodată, neglijată. Astfel, consideră că, calea extrajudiciară de soluționare a litigiului a fost respectată.

La caz, instanța de apel, corect a stabilit faptul că, apelanta Lucia Catan în cadrul cererii de apel depuse, și-a manifestat dezacordul cu hotărârea primei instanțe doar în partea ce depășește încasarea sumei de 4000 lei. Drept urmare, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată, soluția primei instanțe cu privire la încasarea din contul Luciei Catan în beneficiul O.C.N. „Credit Box” S.R.L. a datoriei în mărime de 4000 lei, deoarece apelanta nu a contestat hotărârea primei instanțe în această privință, iar instanța de apel a verificat, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor depuse, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. Or, apelanta nu a invocat argumente și solicitări privind anularea hotărârii primei instanțe referitor la încasarea datoriei în mărime de 4000 lei.

La rândul său, instanța de apel a relevat că, la momentul încheierii contractului, rata de bază a BNM era de 5,5%, iar rata medie a dobânzilor la creditele de consum noi acordate pe un termen de până la o lună era de 10.91%.

Totodată, instanța de apel, just a evidențiat faptul că, pentru participanții la piața nonbancară este rezonabilă rata dobânzii calculată conform sumei următoarelor componente: (1) costul creditorului atragerii mijloacelor financiare (pentru calculare se folosește rata de referință interbancară (CHIBOR) la data acordării împrumutului; (2) profitul creditorului de aproximativ jumătate din costul indicat la componenta nr.1; (3) cheltuielile suportate de creditor și costurile aferente menținerii rezervei instituționale, de aproximativ 4-5%.

În acest context, ținând cont de prevederile legale enunțate, pentru 25 de zile calendaristice de utilizare a creditului de 4000 lei, dobânda rezonabilă a constituit suma de 51 lei și 72 bani, pornind de la următorul calcul: $6.94\% \text{ rata CHIBOR} + (6.94\%/2) + 5\% = 15.41\% \times 4000 \text{ lei}$. Deci, instanța de apel, a încasat din contul Luciei Catan în beneficiul O.C.N. „Credit Box” S.R.L. dobânda pentru folosirea creditului în mărime de 51 lei și 72 bani.

Astfel, instanța de apel, logic, nu a reținut, suma solicitată de către reclamant cu titlu de dobândă pentru utilizarea creditului (conform pct. 4.1 și 4.2 din contract), adică în mărime de 1,5% pe zi, care se calculează până la restituirea

definitivă a creditului, cu dobânda anuală efectivă de 547,5%, calculată la depunerea acțiunii în mărime de 5100 lei.

Prin urmare, respectiva clauză - pct. 4.1 al contractului nr. 2278 din 12 februarie 2020, încheiat între O.C.N. „Credit Box” S.R.L. și Lucia Catan, este o clauză abuzivă, deci nulă.

Or, noțiunea de clauză abuzivă care răspunde dezideratului de justiție și echitate în raporturile contractuale și care marchează dezechilibrul considerat ca semnificativ, este o chestiune de apreciere a comportamentului celor două părți, a comportamentului abuziv a organizației de creditare nebancară, care a deținut poziția de supremație la încheierea contractului, în raport cu consumatorul.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 1244 alin. (3) Cod civil, corect, sa dispus încasarea dobânzii pentru utilizarea creditului în mărimea ratei stabilite la alin. (1) a art. 1244 Cod civil, aceasta constituind suma de 51 lei și 72 bani, calculul fiind evidențiat mai sus.

Cu referire la cerința O.C.N. „Credit Box” S.R.L. privind încasarea amenzii de întârziere a plății, calculată conform pct.4.4. al contractului de credit nebancar, în mărime de 200 lei, instanța de apel, corect, a respins-o ca fiind neîntemeiată, reținând că, la încheierea contractului de credit nebancar, părțile au prevăzut, în pct. 4.4 al contractului că, pentru nerespectarea termenului de restituire, debitorul va achita o amendă în sumă de 200 lei, calculată la 1-a zi de întârziere, 300 lei - calculată la a 10-a zi de întârziere, la fel, și penalități de întârziere în mărime de 1,5 % din suma restantă a creditului pentru fiecare zi de întârziere, calculată la a 11-a zi de întârziere.

La 29 aprilie 2021, reprezentantul legal al recurentului O.C.N. „Credit Box” S.R.L., Marina Grumeza, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 11 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, emiterea unei noi decizii prin care să fie menținută hotărârea primei instanțe din 04 septembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia recurată, calificând-o ca fiind neîntemeiată și pasibilă de casare în temeiul prevederilor art. 432 alin. (1), (2) lit. a) și (4) din Codul de procedură civilă.

Reprezentantul legal al recurentului a opinat că, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 11 februarie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 29 aprilie 2021.

Materialele cauzei atestă expedierea și recepționarea copiei deciziei integrale participanților la proces la 24 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal, conform scrisorii de însoțire (f.d.100), fapt confirmat și de către recurent (f.d. 112). Astfel, recursul este declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 24 mai 2021 instanța de recurs a comunicat participanților la proces recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 121).

Prin referința depusă la 28 iunie 2021, intimata Lucia Catan, a solicitat de a considera recursul declarat de către reprezentantul legal al recurentului O.C.N. „Credit Box” S.R.L., Marina Grumeza, ca inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de către reprezentantul legal al recurentului O.C.N. „Credit Box” S.R.L., Marina Grumeza, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către

instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către reprezentantul legal al recurentului O.C.N. „Credit Box” S.R.L., Marina Grumeza, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției

Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de către reprezentantul legal al recurentului O.C.N. „Credit Box” S.R.L., Marina Grumeza.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către reprezentantul legal al recurentului Organizația de Creditare Nebancară „Credit Box” Societatea cu Răspundere Limitată, Marina Grumeza, împotriva deciziei din 11 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat